

WILLEM RUYS SPECIAL

DERDE JAARGANG - NUMMER: 28 - JUNI 2021

**TEWATERLATING WILLEM RUYS
VLISSINGEN: 1 juli 1946 - 1 juli 2021**

Deze gratis, digitale LLOYD-MAIL is bestemd voor relaties van het Lloyd-Atelier te Netersel. Inschrijven en uitschrijven s.v.p. via e-mailadres: Lloydexpo19@gmail.com

GRATIS DIGITAAL MAANDBLAD VAN HET LLOYD-ATELIER TE NETERSEL

LLOYD-MAIL

COLOFON

'LLOYD - MAIL'

Gratis, maandelijks e-magazine dat gefinancierd wordt met vrijblijvende donaties van lezers.

Eindredactie: Ed van Lierde

Tekstcorrectie:

Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:

Ed van Lierde - Netersel

Telefoon: 0497 - 840999

E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

KATA PENGANTAR

Bij deze Willem Ruys-Special voel ik behoefte om mijn voorwoord en daarmee deze Special een emotionele dimensie te geven. Ik laat me daarbij graag helpen door Meta Bison, de schrijver van het bijzondere Willem Ruys-boek: "De Liefdesbaby van de Rotterdamse Lloyd". Ik citeer uit haar tekst: "Het ms Willem Ruys, het vlaggenschip van de Koninklijke Rotterdamse Lloyd, waar iedereen verliefd op was, had zeker tweentwintig koosnaampjes. De Willem Ruys was een 'Liefdesbaby' gemaakt door twee ouders, te weten: De Schelde en de Rotterdamse Lloyd. Ouders krijgen ruzie om geld en gaan scheiden. De Rotterdamse Lloyd blijft over met de Liefdesbaby. Pas na de tewaterlating werd de Rotterdamse Lloyd 'Koninklijk'. Het passagiersschip is als Liefdesbaby geboren. Elk kind dat als Liefdesbaby wordt geboren, blijft dit z'n hele leven en behoort een van de ouders niet te verloochenen".

Niet geheel objectief, durf ik te beweren dat de Willem Ruys het mooiste passagiersschip was dat ooit is gebouwd. Meta Bison zette de schoonheid van de Willem Ruys af tegen wat de Italianen er in 1965, na een verbouwing, van hadden gemaakt: "Het mooie van de Willem Ruys is eraf. De schoorstenen van de Achille Lauro, niet om aan te zien. Onze Willem Ruys te heet gewassen, ze lijkt kleiner en is totaal mismaakt!"

Op elke pagina van het boek van Meta Bison zijn de verhalen gescheiden door een versregel van het 'Wilhelmus', dat z'on belangrijke rol speelde bij de doop en bij elk vertrek en elke aankomst van de oceaaneurs, het ms Willem Ruys, "Dat ik vroom mag blijven"..... (Wilhelmus).

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Algemeen directeur Damen Naval te Vlissingen.

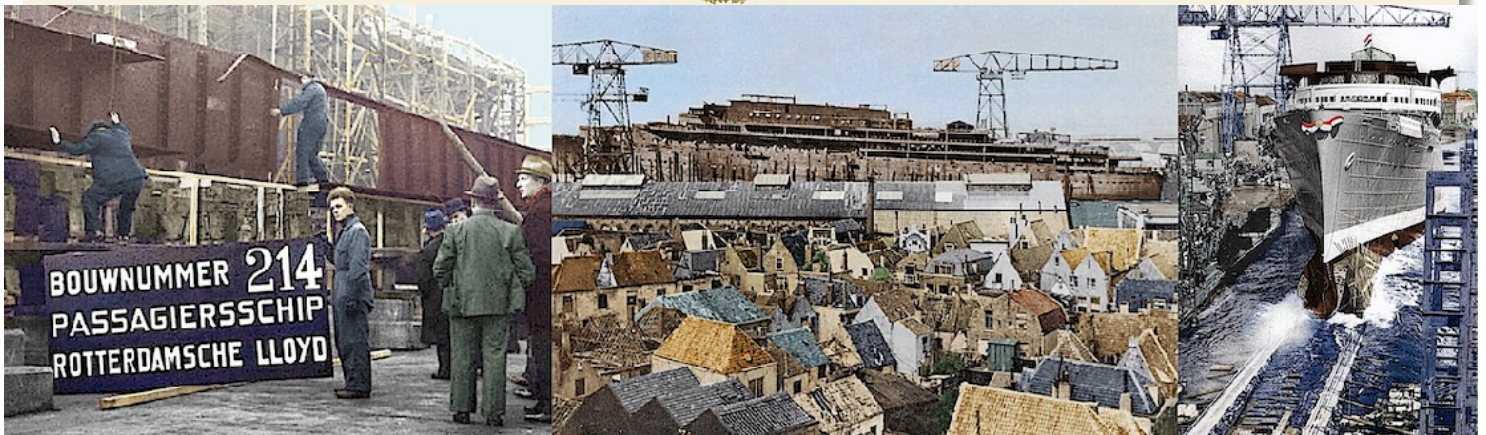
Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver, cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wieteke van Dort

Actrice, zangeres, cabaretière te Den Haag.

In tegenstelling tot wat voor zo goed als alle schepen van haar leeftijd geldt, bestaat onze Willem Ruys fysiek gezien nog steeds. Het is een irreële gedachte om te denken dat er mogelijkheden zouden zijn de vele miljoenen euros, die voor haar berging nodig zouden zijn, via fondsenwerving of 'crowd funding' bijeen te krijgen. Gezien de wijdverspreide liefde voor deze 'Koningin der Oceanen' is het absoluut geen afwijking als men droomt/mijmert over het boven water halen van de Willem Ruys, die in 1994, na een felle brand beoosten Somalië naar grote Indische Oceaan diepten is gezonken. Uiteraard blijft dit idee een utopie ..... een niet te verwezenlijken droom omdat het wrak naar een grote diepte zank. Wat het beste motief is om van zo'n bergingspoging af te zien, is dat je na al die dure inspanningen in feite een totaal uitgebrand schip naar boven haalt dat toch al in niets meer lijkt op onze roemruchte 'Grand Old Lady'. Bovendien, vormt zij een zeegrav dat met rust moet worden gelaten! Op haar 75e verjaardag willen wij haar daarom het volgende toewensen:

"Slamat Tidur Willem sayang!"

De redding van bouwnummer: 214 uit Duitse handen .....

Korporaal Jaap Bothe werd vanuit de Koninklijke Brigade 'Prinses Irene' bij de roemruchte 101st Airborne Division (Screaming Eagles) ingedeeld. Tijdens de bevrijding van Eindhoven (18 september 1944) stegen ze op en hingen met een glider (zweefvliegtuig met troepen en materieel) achter de trekkende Dakota (DC-3's). De gliders landden op de Sonse heide bij Eindhoven en de daarop volgende dagen werden behoorlijk zwaar. Jaap werd gedropt en trok samen met een Amerikaan en een meegevoerde jeep door het gebied dat later door de 101ste Airborne Division werd bevrijd. Half oktober werden de commando's weer door hun commandant verzameld en werd Jaap met de **No. 2 Dutch Troop** naar Brugge verplaatst en ingedeeld bij **Nr. 4 Commando Brigade**. Dit onderdeel zou samen met de 52ste Lowland Divisie de aanval op Walcheren bij Westkapelle en Vlissingen uitvoeren.

Jaap Bothe werd bij de groep ingedeeld die vanuit Breskens Vlissingen moest bevrijden. Die groep stond onder commando van (u gelooft het niet!) **Luitenant de Ruiter**. Toen ze bij Vlissingen de eerste klap uitdeelden, zat Jaap in de tweede landingsboot. Op het Vlissingse paalhoofd was het spekglad waardoor Jaap steeds teruggleed omdat zijn ransel in de weg zat, niet handig als de Duitsers met lichtspoorruitie op je schieten. Maar desondanks hield het groepje van Jaap, stand. De landing vond plaats op 1 november 1944, maar het zou tot 3 november duren voordat de stad zou zijn ingenomen. In de nacht van 1 op 2 november meldde Korporaal Jaap Bothe zich vrijwillig om samen met **Luitenant de Ruiter** en **Sergeant van der Steen** naar de werf van de **'Koninklijke Maatschappij De Schelde'** te gaan. Daar lag het grote passagiersschip de 'Willem Ruys' op de helling. De mannen wisten dat het schip door de Duitsers was ondermijnd en wilden door deze plotselinge overval het vernietigen van onze Grand Old Lady voorkomen. Het drietal wist, met behulp van de onder-grondse, een vijftiental Duitsers gevangen te nemen. Deze bleken maar al te graag bereid om mee te werken en de nodige inlichtingen te verstrekken .....

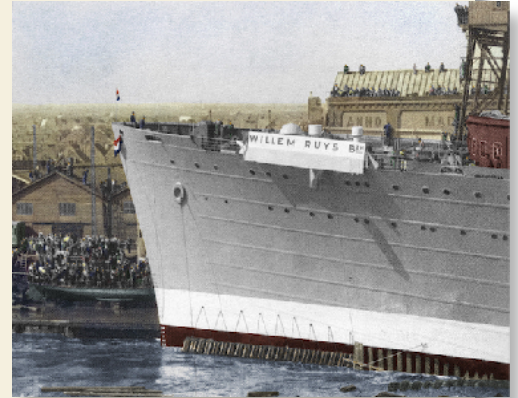
Onze 'Willem Ruys' was gered !!!!!

De 214 op de helling, vlak na de bevrijding.

Naamgeving

De plannen voor een nieuw (tropen) mailschip begonnen eind 1936 concreet te worden en halverwege 1938 resulteerde die wens in een opdracht aan de **Koninklijke Maatschappij 'De Schelde'** te Vlissingen. De naam van ons vlaggenschip, een van de mooiste passagiersschepen ooit, is tijdens haar maar liefst achtjarige bouwperiode, lang onbekend geweest. Bij de kiellegging door de Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' kreeg zij de 'naam': **Schelde 214**, gerelateerd aan haar bouwnummer. Het is interessant in de archieven te lezen welke mogelijke namen voorbijkwamen, zo werd in directiecorrespondentie het begrip: 'Nieuw mailschip' gebruikt en kwam een Lloyd-commissaris met de opmerkelijke namen: **Bernhard** of **Beatrix**, opmerkelijk omdat toen namen, gerelateerd aan ons Koningshuis, door de Stoomvaartmaatschappij Nederland (SMN) werden gebruikt. Al snel kwamen diverse lieden, gevraagd en ongevraagd met o.a. de volgende namen: **Insulinde (II)** (de Indonesische archipel), de **Sinaboeng** (vulkaan bij Brastagi - Sumatra). Intern vielen bij de Lloyd-directie de namen: **Batoer** (vulkaan op Bali) en **Ardjoeno (II)** (vulkaan op Oost Java). Maar voordat de werkelijke naam: **Willem Ruys** voor alle partijen (opdrachtgever Rotterdamsche Lloyd en bouwer Koninklijke Maatschappij De Schelde) duidelijk was, moest er nog wat water door de Westerschelde stromen. De foto hier rechts geeft de boeg van het schip weer met daarop abusievelijk het naambord met de naam:

Willem Ruys B.zn. Daarover was aanvankelijk wel gesproken, maar besloten was om met de naam **Willem Ruys** niet alleen de, door de Duitsers gefusilleerde, directeur Willem Ruys B.zn. te eren, maar ook alle andere telgen uit het Ruys-geslacht die bij hun geboorten de naam Willem Ruys hadden meegekregen en de rederij hadden gesticht en/of groot gemaakt, te beginnen met oprichter en zeilvaarder **Willem Ruys J.D.zn.**

Aanleiding voor het predikaat: 'Koninklijke'

De zware tegenslagen van de Tweede Wereldoorlog heeft de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd, met de hulp van de Nederlandse overheid, opmerkelijk goed weten op te vangen. Door de in 1942 uitgevaardigde Vaarplichtwet moesten zeevarenden blijven varen, met doorgaans veel te weinig middelen om zich op zee te kunnen verdedigen. Tijdens de oorlog verloor de Rotterdamsche Lloyd, ook daarom, vele opvarenden. De Rotterdamsche Lloyd ging in 1940 de oorlog in met 31 zeeschepen waarvan er in 1945 nog maar 10 over waren (- 63%)!

Ter gelegenheid van het in november 1947 in de vaart komen van het roemruchte vlaggenschip ms Willem Ruys had het **Hare Majesteit Koningin Wilhelmina** behaagd de N.V. Rotterdamsche Lloyd het predikaat "**Koninklijke**" te verlenen (zie de oorkonde hier links). Bij het overhandigen van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd vlag werd het volgende motief uitgesproken:

"Aan Uwe maatschappij met haar schoon verleden en met een toekomst vol belofte, door Uwen moed en Uw vertrouwen, verleen ik U het praedicaat "Koninklijke".

Een prima leven in een goed en comfortabel Lloyd-nest

Het affiche, rechts markeert de overgang van de vooroorlogse Rotterdamsche Lloyd naar het naoorlogse **Koninklijke** Rotterdamsche Lloyd. Zo ziet u in de vlag al een goud kroontje, maar het woord: 'Koninklijke' nog niet in de blauwe letters onderaan. De oorzaak van alles vaart in het midden van deze unieke poster uit 1947, namelijk onze Grand Old Lady. Dit affiche is onderdeel van de Lloyd-Atelier-collectie.

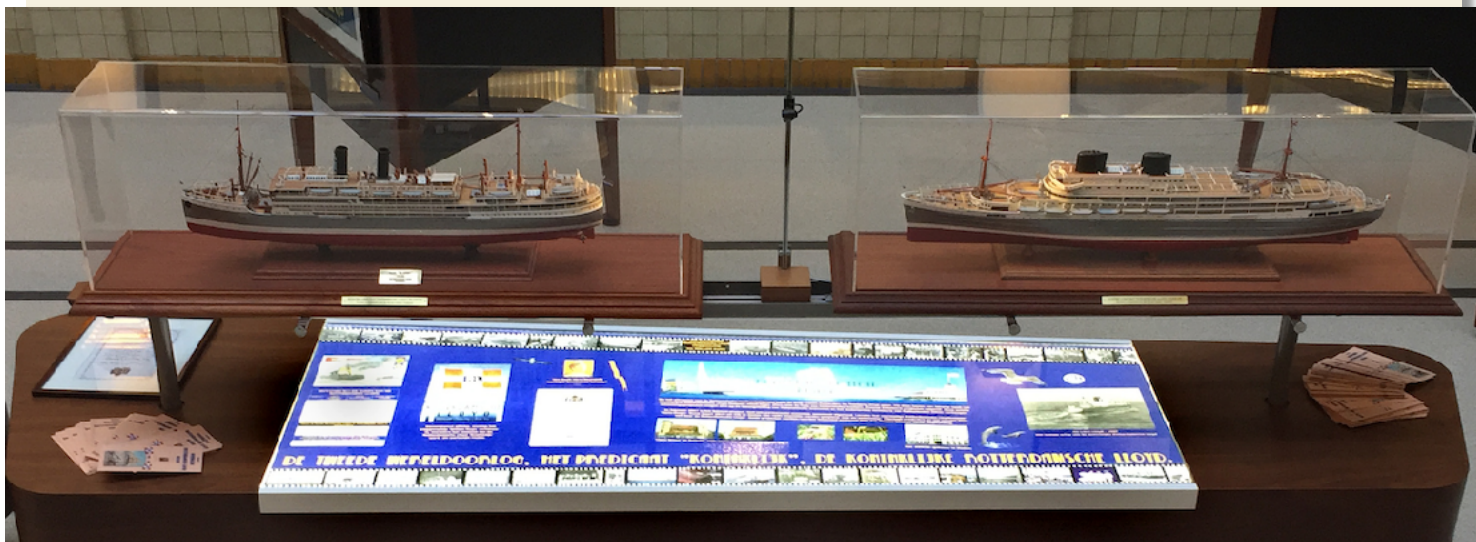
Het leven, als vlaggenschip van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd, was met recht 'Koninklijk' te noemen. Zij was niet alleen een lust voor het oog, maar werd door iedereen die met haar te maken had hogelijk gewaardeerd, sterker nog, vele passagiers en bemanningsleden werden blijvend verliefd op haar ..... zoveel liefde voor een meisje met een jongensnaam, werkelijk ongekend!

Technische gegevens Willem Ruys

Roepleetters: PIQF. Type: Mailschip - Passagiers: 1e klas - 344, 2e klas - 320, 3e klas - 131, 4e klas - 74 (totaal: 869 passagiers). Lengte over alles: 192,38 meter, breedte: 25,01 meter, holte: 11,28 meter, diepgang: 9,51 meter. Bruto tonnage: 21.119 register tons (1958: 23.112 tons), Netto tonnage: 12.010 tons (1958: 12.401 tons) en Deadweight: 7.378 ton. Acht Schelde Sulzer tweetakt enkelwerkende dieselmotoren, elk 8 cilinders welke een totaalvermogen van 32.000 PK opleverden, afgegeven aan twee schepsschroeven waarmee een dienstsnelheid van 22 knopen (41 km/uur) werd behaald.

Scheepsmodel Willem Ruys (Ed van Lierde collectie)

Rechts op de foto hierboven, samen met voor haar varende ss Slamet, ziet u het scheepsmodel van de Willem Ruys dat 124 cm lang is. Beide modellen waren te bezichtigen tijdens de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd-expositie die in 2018, voor een periode van acht maanden, in het hoofdkantoor van Damen Schelde Naval Shipbuilding te Vlissingen werd gehouden.

Bemanningsleden door de jaren heen .....

1947 - *Commodore C.H. Vellenga*

1948 - *Werktuigkundige in de machinekamer*

1949 - *De Bootsman met zijn debbemanning*

1954 - *Marconisten in het radiostation*

1952 - *De Navigatiebrug*

1956 - *Matrozen treden op met een Sinterklaas-medley*

1958 - *Ketelbinken*

1959 - *Modeshow*

1958 - *Bijna de gehele Civiele Dienst op de foto*

Eetzaal voor de jeugd - 1947

De herenkapsalon aan boord - 1947

Gezelligheid rond het zwembad - 1952

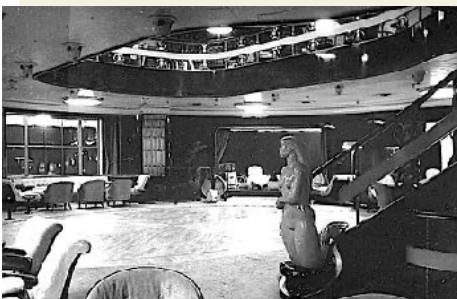
Dansorkest en passagiers - 1957

Koninginnedag bij het zwembad - 1960

Kunst aan boord van de Willem Ruys .....

Door de Tweede Wereldoorlog was de bouw van de Willem Ruys jaren vertraagd, waardoor er uiteindelijk tussen het laatste passagiersschip het ms Dempo en de Willem Ruys een ontwerploze periode lag van maar liefst zestien jaar. Dat zag men uiteraard terug in de vormgeving van het binnenschip en het gebruik van kunstwerken daarbij. De binnenhuisarchitectuur van de Willem Ruys straalde een nieuwe sfeer en stijl uit, die volledig met die van de Baloeran/Dempo brak. De architecten keuze van de Lloyd-directie was uiteraard doorslaggevend en zo konden de architecten Eshauzier, Luthmann en de Haagse Mutters redelijk hun gang gaan, maar het was de Lloyd-directie die het laatste woord over de kunstwerken had. Wat de inrichting betreft, moest men rekening houden met de naoorlogse materiaalschaarste. De stijl die zou worden gehanteerd, moest bovendien de constructie van het schip volgen. Met andere woorden: de lijnen van het schip eerder accentueren dan verstoppen! Er moest een sfeer worden opgeroepen die ingetogen, gedistingeerd, dus 'onopgesmukt zou zijn!' Hieronder laten wij u enkele kunstwerken zien die de Willem Ruys, ondanks die beperkende ingetogenheid, toch nog klasse gaf.

Social hall 1e klas

Social hall 2e klas

Nereus en Amphitrite Social hall 2e klas

De Willem Ruys-kapel

Rooksalon 1e klas - Houtman bij Bantam.

Vestibule 1e klas: Diana, Godin der jacht.

Waternimf in schelp bij het zwembad.

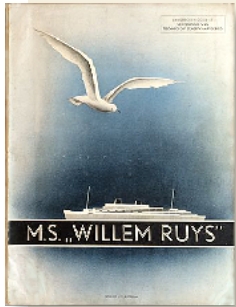
Overzicht van de architecten en kunstenaars, die aan de inrichting van het ms. „WILLEM RUYSS” hebben medegewerkt.

Waranda 1e klasse	Architect Eschauzier
Borstbeeld op trap	Prof. Wenkenbach
Social Hal 1e klasse	Architect Eschauzier
Intarsia's, wandversteringen en trapbalusters	Mej. Nel Klaassen
Beelden trapbeëindiging	Titus Leeser
Bibliotheek 1e klasse	Architect Eschauzier
Intarsia versiering	Mej. Nel Klaassen
Decoratie altair	Lode Sengers
Taschemaal 1e klasse	Architect Eschauzier
Wandversiering achter glas	Mej. Nel Klaassen
Rookkamer 1e klasse	Architect Eschauzier
Intarsia	Mej. Nel Klaassen
Beschilderd wandpaneel	Bouhuys
Kinderkamer 1e klasse	Architect Eschauzier
Luxe hutten B.B.	Architect Eschauzier
Intarsia's etc.	Mej. Nel Klaassen
Luxe hut S.B.	Architect Luthmann
Social Hall 2e klasse	Architect Luthmann
Baadhoutwerk trap	Termote
Rookkamer 2e klasse	Architect Luthmann
Gobelin	Bouhuys
Glaspanelen Bar	Eouhuys
Kinderkamer 2e klasse	Architect H. P. Mutters Jr
Wandversiering	Mevr. de Gruyter
Glas in lood raampjes	Mej. v. d. Stok
Vestibules 1e klasse	Architect Eschauzier
Kapsalon Dames	Architect Luthmann
Kapsalon Heeren	Architect Luthmann
Vestibules 2e klasse	Architect Luthmann
Versierd glaspaneel	Mej. v. Waterschoot v. d. Gracht
Versierde trapbeëindiging	Mej. Rueb
Winkel Foto-artikelen	Architect H. P. Mutters Jr
Eetsalon Privé	Architect H. P. Mutters Sr
Eetsalon 1e en 2e klasse	Architect H. P. Mutters Sr
Perkamert wandpaneel	Minderman
Glasversiering verlichting	Copier
Raam- en spiegelversiering	Swillens
Trappen 1e klasse	Architect Eschauzier
Trappen 2e klasse	Architect Luthmann
Zwembad	Architect Luthmann
Schelp	Mej. v. Waterschoot v. d. Gracht

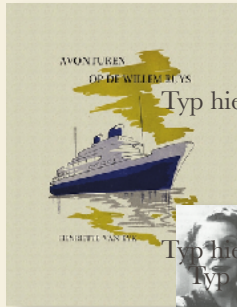

Boeken over de Willem Ruys .....

Het oeuvre is te uitgebreid om per boek, zowel een beschrijving als een foto van de omslag te laten zien. Dat is de reden waarom ik hier slechts de omslagen weergeef en u tevens voorzie van de websitelink waarop u al deze boeken en boekbeschrijvingen kunt terugvinden, namelijk op: <https://lloydatelier.nl/boeken-over-lloyd/>

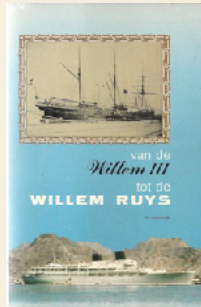
1946

1947

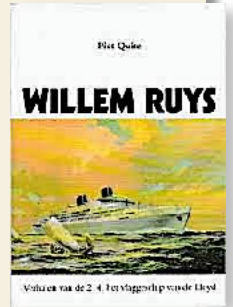
1948

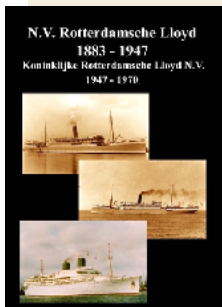
1961

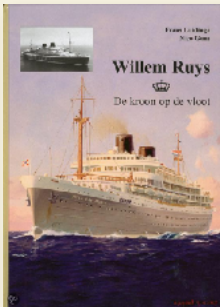
1983

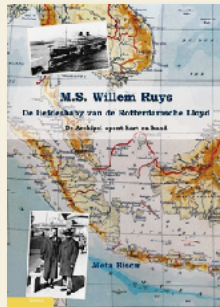
1985

2004

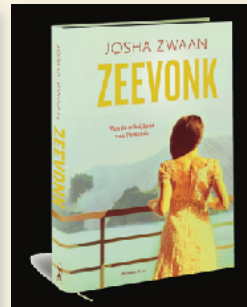
2007

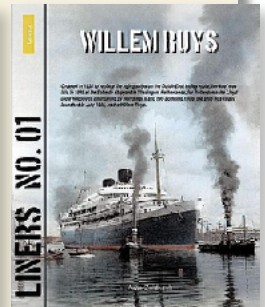
2009

2010

2013

2014

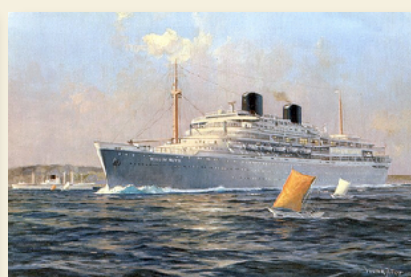

Willem Ruys en beeldende kunst .....

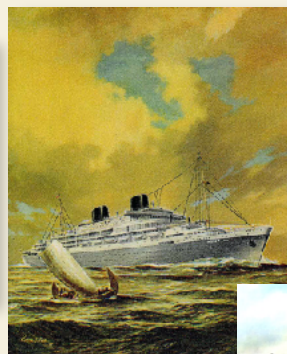
Het is ondoenlijk hieronder een compleet beeld te geven van de vele prachtige werken die door kunstschilders van de Willem Ruys zijn gecreëerd. Hieronder doen wij een kleine greep uit de méér dan honderd kunstwerken die van onze Grand Old Lady zijn gemaakt. Extra aandacht vraag ik u voor het eerste schilderij links van Frans Romeijnsen waarop hij op een emotionele wijze het einde van onze Willem Ruys heeft vereeuwigd .....

Frans Romeijnsen

Victor Trip

Victor Trip

Ed van Lierde

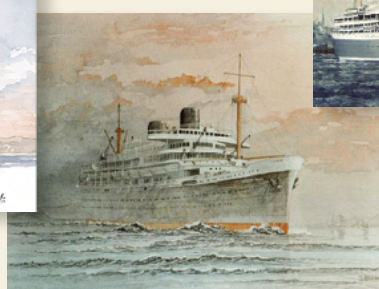
Frans Romeijnsen

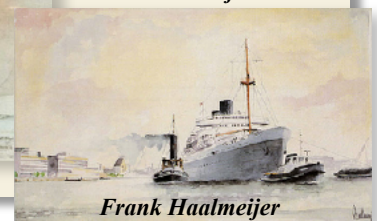
Henk vd Veer

Ronald van Rikxoort

Hans Breeman

Frank Haalmeijer

Willem Ruys en akoestische kunst .....

"AAN BOORD VAN DE WILLEM RUYSS"

“Wat heeft Jan Rot nu in vredesnaam met deze Lloyd-Mail-Special van doen?” hoor ik u vragen. Welnu, Jan Rot werd in 1957 als “Kerstkindje” van een zendingsarts te Makassar-Indonesië geboren en onze Grand Old Lady 'Willem Ruys', bracht hem en z'n familie eind jaren vijftig weer terug naar Nederland. Jaren later bleek overigens dat de arts, die de zoon van Jan ter wereld bracht, diezelfde reis ook als baby aan boord was (mei 1958).

Het leuke nu is dat Jan Rot het arrangement van één van de wereldberoemde hits van de Beach Boys gebruikte om daar een tekst op te maken. In die tekst geeft Jan zijn gevoelens weer over die thuisreis die hij als baby met de Willem Ruys maakte. Het minder leuke is dat Jan momenteel van een ernstige ziekte tracht te genezen. Wij wensen hem alle beterschap toe die hij nodig heeft! Op de volgende website-link kunt u zijn Willem Ruys-lied horen: <https://lloydatelier.nl/lloyd-praat/>

*Wegvallen van
Indië-route
was begin
van het einde*

De laatste dokbeurt bij Wilton Fijenoord januari 1965

Wegens structurele exploitatieproblemen, door beëindiging van de Indië-route en de sterke opkomst van de luchtvaart was de Willem Ruys, als puur passagiersschip in vaste lijndienst, economisch gezien, niet meer te handhaven. Haar verkoop in 1965 aan de Italiaanse reder Flotta Lauro was het begin van het einde van dit bijzondere en mooie schip. Haar einde is geschied onder uiterst merkwaardige omstandigheden, terwijl haar zusje 'Oranje', eveneens na een brand, het leven liet!!

**OP HET LAATST IS DE EENS ZO MOOIE DAME
EEN VARENDE DOODSKIST**

Nauwelijks verkocht of tijdens de verbouwing te Palermo ontstond al de eerste grote brand - 1965

Zusje 'Oranje' onderging hetzelfde lot, namelijk na een brand 'total loss' - 1979

Volkomen
verwaarloosd gaat
ze voor de
Somalische kust
ten onder

FILM/TV

Over de kaping van de Achille Lauro in 1985 door Palestijnse terroristen werd in 1989 een televisiefilm gemaakt met de titel: 'The Hijacking of the Achille Lauro' met Karl Malden als Klinghoffer en Lee Grant als zijn vrouw.

Eveneens was er in 1990 een televisiefilm:z 'Voyage of Terror - The Achille Lauro Affair', met Burt Lancaster als Klinghoffer en Eva Marie Saint.

R. I. P.

Omdat ik het absoluut geen goed idee vind deze Willem Ruys - Special met een 'zwarte bladzijde' te beëindigen, notabene met daaronder onze oprichter, laat ik u op deze laatste pagina, nog even kennismaken met het 'Upgrade-project' van het Lloyd-Atelier, waarbij oude Lloyd-foto's worden gerestaureerd en zo subtiel mogelijk ingekleurd. Hoe kan het ook anders dat we bij deze gelegenheid twee resultaten laten zien van een Willem Ruys - update.

ms Willem Ruys - 1958

Het Vrijheidsbeeld te NewYork zwaait onze Beauty Queen naar binnen. Aan de pavoisering te zien, valt er op dat moment aan boord duidelijk iets te vieren.

ms Willem Ruys - 1958

Manhattan glijdt aan de Willem Ruys voorbij, een helicopter nadert de navigatiebrug.

Dit maandelijkse e-magazine kunt u gratis ontvangen door een verzoek, met naam en adres, te e-mailen naar:

Lloydexpo19@gmail.com

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip,
het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

